

DİSK'İN EKONOMİK KRİZLE MÜCADELE PROGRAMI

Aydınlık Dergisi, 22 Mart 2009

Yıldırım Koç

DİSK'in ekonomik krizle mücadele için hazırladığı ve kitap olarak basmanın yanı sıra internet sitesinde de yayınladığı metin, "Küresel Kriz ve Türkiye, DİSK Görüş ve Değerlendirmesi" başlıklı ve 3 Kasım 2008 tarihli çalışmadır.

DİSK'in raporunda birçok doğru tespit bulunmaktadır. Bunların ilki, Türkiye ekonomisinin 2007 yılının başlarından itibaren bir krize girdiğidir. "Dolayısıyla bugünkü krizi sadece dışarıya bağlamak doğru değil"dir.

DİSK'in çok doğru diğer bir tespiti ise, krizle birlikte etnik ve dinsel çatışmaların kışkırtılma tehlikesidir. Gerçekten krizin en önemli olumsuz toplumsal etkilerinin başında, insanların sınıf kimliğini ve ulusal kimliğini kenara koyup, etnik kimlikle veya cemaat-tarikat-mezhep ilişkileri içinde sorunlarına çözüm arama çabasına girmeleridir. Bu eğilimin doğal sonucu ise etnik ve dinsel çatışmalardır. Emperyalizm bu çatışmaları istemektedir; bu nedenle de hem etnik kimliği öne çıkaran girişimler, hem de cemaat-tarikat-mezhep temelli örgütlenmeler emperyalist güçler tarafından desteklenmektedir.

DİSK'in krizden çıkış için gündeme getirdiği birçok öneri doğrudur. Ancak bazı tespitlere katılmak ve bu önerilerin krizden çıkışla bağlantısını kurabilmek olanaklı değildir.

Günümüzde emperyalizmin ana politikası, Türkiye'de silahlı veya silahsız Kürt milliyetçiliğini, her türlü etnik yapılanmayı ve cemaat-tarikat-mezhep örgütlenmesini desteklemektir. Bu desteğin bir aracı da, merkezi hükümetin zayıflatılması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesidir. İngilizler ve Fransızlar 1915 yılında Çanakkale'ye saldırırken de, ABD 2003 yılında Irak'a saldırırken de, demokrasi ve insan haklarını gerekçe olarak göstermişlerdir. Bugün bölücülük, irtica ve yerelleşmenin savunulmasında da "demokrasi" kullanılmaktadır.

DİSK'in tarihinde Kürt milliyetçiliğine verilen destek, 1977 yılı Aralık ayında yapılan 6. Genel Kurul sonrasında, Kurtuluş Grubu'nun etkili olduğu bir-iki sendikanın girişimleriyle başladı. Ancak 1992 yılından itibaren Kürt milliyetçilerinin taleplerinin bazılarını DİSK de sahip çıktı. Krizle ilgili önlemler arasında yer alan şu istekler de bu niteliktedir: "Ülkemizin barış içinde ve demokratik bir gelişme süreci yaşayabilmesi gündemde olan etnik sorunların katılımcı ve karşılıklı anlayışla çözülebilmesine bağlıdır. Bu nedenle Kürt sorununun ulusal bütünlük korunarak çözülmesi mutlaka sağlanmalıdır." (s.4) "Katılımcı yerel yöneticilik özendirilmelidir." (s.4) "Yerel yönetimlere daha çok yetki ve kaynak sağlanmalı." (s.28) "Güneydoğu – Kürt sorununa barışçı çözüm paketi geliştirilmeli ve uygulanmalıdır." (s.28) "Savunma – güvenlik harcamaları azaltılıp." (s.28).

Türkiye'de kamu çalışanları sendikaları içinde Kürt milliyetçilerinin küçümsenmeyecek bir gücü vardır. O nedenle, bazı örgütlerin ülkemizin en önemli sorunlarını kenara atıp, Kürt milliyetçilerinin taleplerini öne çıkarmalarının nedenlerini (bu yaklaşıma karşı çıksak bile) en azından anlamak mümkündür. Ancak DİSK içinde Kürt milliyetçilerinin bir ağırlığı yoktur. Tam tersine, DİSK'e bağlı önemli bir sendikanın yönetiminde ülkücüler de yer almaktadır. DİSK'in böyle bir tavır içine girmesi, acaba Avrupa Komisyonu'ndan (emperyalist Avrupa Birliği'nin hükümetinden) daha fazla mali destek alabilmek için midir? Yoksa, öncelikle emperyalistlerin sorumlu olduğu bir konuda, etnik çatışma olasılığını da belirttikten sonra, etnik kimliği öne çıkarıcı öneriler geliştirmenin anlaşılır bir yanı yoktur.

DİSK'in metninde, krizden çıkabilmenin tek yolu olarak şunlar belirtiliyor: "Kamunun stratejik yatırımlarda yer alması, ekonomik gelişmenin planlı bir anlayışla yeniden düzenlenmesi ve eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi alanların toplumcu yaklaşımlarla örgütlenmesi, bu krizden çıkabilmenin tek yoludur." (s.2).

Olmaz böyle şey. "Krizden çıkabilmenin tek yolu" bunlar değildir. Bunların bile olabilmesi için önce aşağıda belirtilen ve DİSK'in talepleri içinde yer almayan düzenlemelerin gerçekleşmesi gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, 2003-2007 döneminde 433 milyar dolarlık faiz ödemesi yaptı. Bu faizi alanların büyük bölümü ulusötesi sermayedarlardır; bir bölümü yerli sermayedarlardır. Bu soygun belirtilmeden ve bu soyguna karşı mücadele edilmeden, krizden nasıl çıkılabilir?

DİSK'in kriz değerlendirmesinde emperyalizmden, ABD'nin ve Avrupa Birliği'nin emperyalist niteliğinden söz edilmiyor.

Gümrük birliği ilişkisinin sona erdirilmesi savunulmuyor; "gümrük birliği askıya alınmalıdır" gibi utangaç bir öneri getirilmiş.

"Özelleştirmeler durdurulmalıdır," deniyor; ancak özelleştirilmiş işletmelerin yeniden kamu mülkiyetine geçirilmesi, kamulaştırmaların yapılması, devleti soyanların malına el konması gibi talepler getirilmiyor.

Devletin ekonomiye müdahale olanaklarını iyice kısıtlayan Şeker Kurulu, Tütün Kurulu gibi yapılanmaların tasfiyesi istenmiyor; Merkez Bankası'nın özerklik adı altında uluslararası finans kuruluşlarına bağımlı kılınması uygulamasına karşı çıkılmıyor.

AKP'nin krizdeki sorumluluğuna değinilmiyor; yerel seçimler öncesinde AKP'ye karşı bir kampanya açılması istenmiyor.

İşçi sınıfının birliğinden, emekçi sınıf ve tabakaların birliğinden ve tüm anti-emperyalist, vatansever, yurtsever güçlerin birliğinden söz edilmiyor.

DİSK'in krizle mücadele programı, Türkiye gerçeklerinden uzak, krizin gerçek sorumlusu olan emperyalistlere, yerli büyük sermayeye ve AKP'ye karşı tavır olma cesaretini gösteremeyen bir pakettir. DİSK'in 1980 öncesinde geliştirdiği kapsamlı programları hatırladığımda, büyük bir hayalkırıklığı yaşıyorum.